

Natur og Vandmiljø, Esbjerg Kommune, Team Vandløb
Att.: Anne Christine Bang
acb@esbjerg.dk

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato	9. august 2021
Sagsbehandler	Carsten E. Callisen
Telefon direkte	76 16 51 26
Sagsid	21/7354

Dispensation fra naturbeskyttelsesloven til oprensning og kantafretning af en strækning af Novrup Bæk

Esbjerg Kommune giver hermed dispensation til oprensning/kantafretning af en ikke tidligere oprenset strækning i Novrup Bæk, på dele af strækningen mellem vandløbets udspring og Novrupvej (st. 2856 – 4485). Samtidig gives der dispensation til en mulig grundvandssænkning på mere end 10 cm i nogle af de naturbeskyttede områder langs bækken.

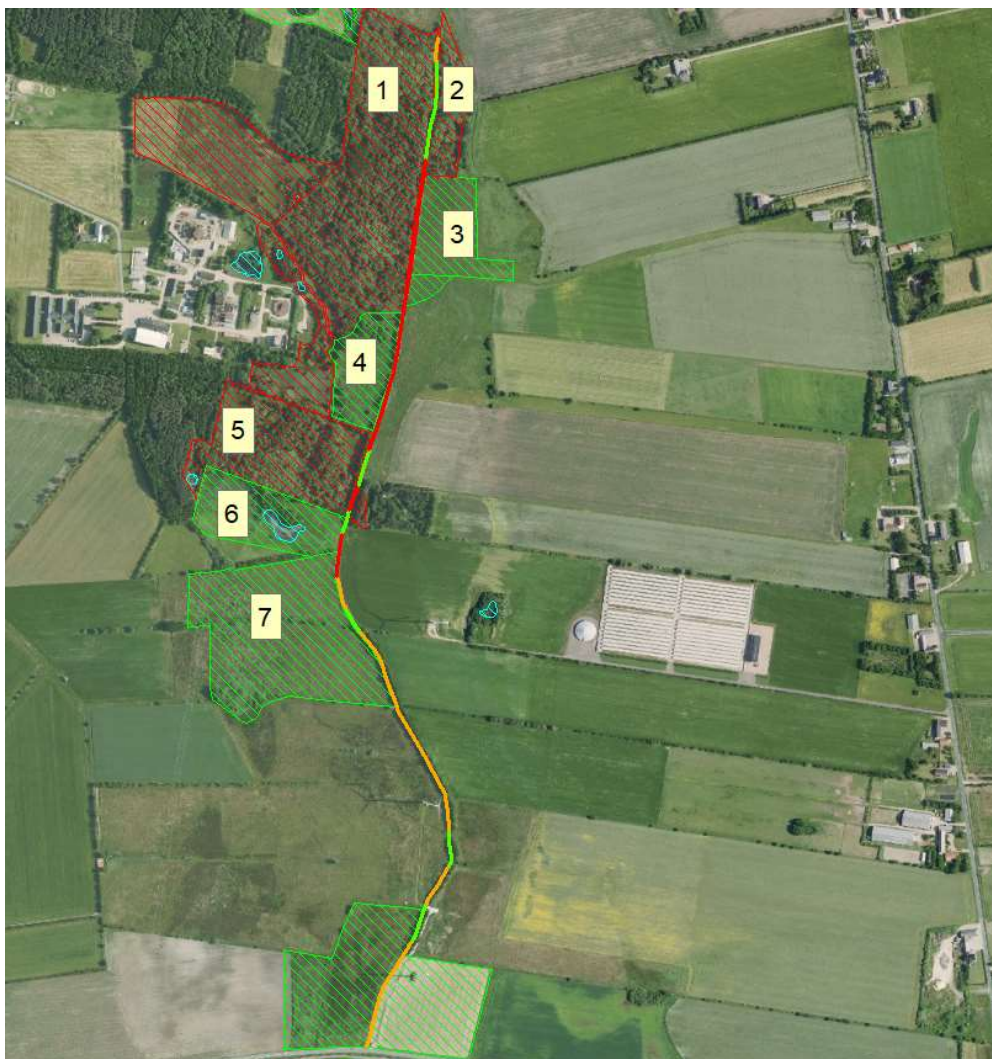
Den aktuelle vandløbsstrækning og beskyttede områder, kan ses på figur 1.

Novrup Bæk går på strækningen gennem matr.nr. 4k, 8a, 9e Novrup og 1, 4e, 5 og 21 Uglvig, Esbjerg Jorder, samt matriklerne 3c, 5a, 6b og c, 7b, 8c, 16a, 22a, 89 Krogsgård Hgd., Tjæreborg.

Bredarealerne ejes af følgende af 20 lodsejere, som er blevet orienteret via E-boks.

Dispensationen gives på følgende vilkår, som skal overholdes ved udførelse af projektet:

1. Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet den 6. september 2021.
2. Det forudsættes, at det ansøgte udføres, som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra vandløbsafdelingen.
3. Oprensningsarbejdet må ikke skabe varige spor i de beskyttede naturtyper langs vandløbet. Det kan f.eks. ske ved brug af køreplader, hvis jordbunden er blød.
4. Når arbejdet er afsluttet, bedes du give besked til Natur & Vandmiljøkontoret, så vi kan kigge forbi og se, om projektet er udført, som aftalt.

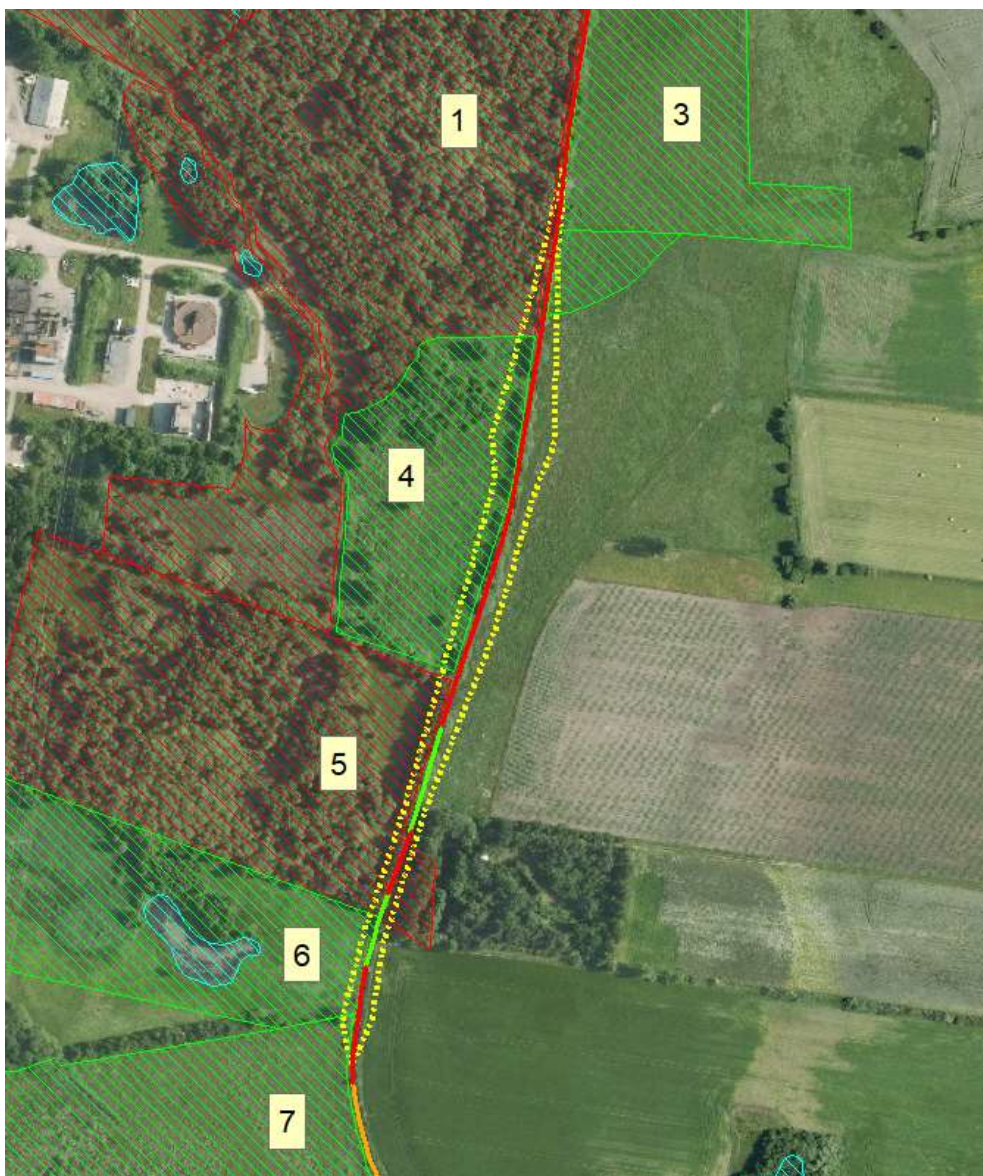

Figur 1. Den aktuelle strækning af Novrup Bæk. På de strækninger der er afmærket med rødt, renses der både op og afrettes kanter, på de gule rettes kanten af og på de grønne strækninger gøres ikke noget. De skraverede områder er beskyttet af §3 i naturbeskyttelsesloven, de grønne er enge og de røde er moser. 1-7 angiver de §3 områder, der påvirkes af vandspejlssænkningen.

© 2020 Hexagon, © Geodatastyrelsen

Disse vilkår er stillet for at sikre og beskytte naturværdierne i området. Kontakt os meget gerne, hvis der er tvivl om, hvordan vilkårene skal udføres eller overholdes.

Dispensationen er ikke længere gyldig, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra i dag.

Figur 2. I den beregnede sænkingspolygon, markeret med gule prikker, kan man ved oprensningen risikere grundvandsstanden sænkes med 10 cm eller mere. Det drejer sig om mellem 4000 og 5000 m² §3 arealer. © 2020 Hexagon, © Geodatastyrelsen.

Baggrund for dispensationen

Oprensningen/kantafretningen af Novrup Bæk ønskes foretaget for at bringe vandløbet i overensstemmelse med vandløbsregulativet og dermed sikre vandløbets evne til at aflede vand.

Den pågældende strækning har ifølge kommunens oplysninger ikke været oprenset i nyere tid.

På figurerne ovenover er vandløbet afmærket grønt, gult og rødt. På de røde strækninger (560 meter), renses der både op og afrettes kanter, på de gule (669 meter) rettes kanten af, og på de grønne strækninger (560 meter) gøres ikke noget.

For at overholde regulativet skal vandløbet oprensnes for sandaflejringer på gennemsnitligt 20 cm på tre strækninger mellem st. 3688 – 4152.

Grundvandsstanden i de tørveholdige jorder op til vandløbet er beregnet ud fra det forventede fremtidige vandspejl i bækken. Sænkningpolygonen (Figur 2) viser det areal, hvor grundvandsstanden kan blive påvirket med 10 cm eller mere. Det beregnede fald i grundvandsstanden ved grænsen af polygonen er således 10 cm, mens grundvandsstanden nærmest vandløbet, hvor polygonen er bredest, er beregnet til at falde op til 25 cm.

Vurdering

Jeg besøgte arealet den 21. juli i år. Formålet med besøget var at undersøge naturforholdene på det areal, som vil blive påvirket af projektet.

De § 3 områder (figur 1 og 2) hvor grundvandsstanden kan påvirkes med 10 cm eller mere af oprensningen er:

1. Mosen er en tilgroet tørvemose, de vandløbsnære arealer er forholdsvis tørre. I den SØ del er der et område uden trævækst med en vegetation domineret af mosebunke og lysesiv, desuden er der nogle brombær og mjøddurt. Ellers er mosen langs vandløbet tilgroet med pil og alm. røn med bundvegetation domineret af mosebunke og brombær.
Under 500 m² af mosen sydøstlige tørre hjørne ligger inden for sænkningpolygonen.
3. Afgræsset eng, den vandløbsnære del af er forholdsvis tør og er domineret af mosebunke med alm. rajgræs og fløjlsgræs. Omkring 160 m² ligger i sænkningpolygonen.
4. Ugræsset eng med bl.a. mosebunke, gederams og langs bækken opvækst af især pil. Omkring 2300 m² ligger inden for sænkningpolygonen.
5. Mose: langs bækken, hvor der er forholdsvis tørt, er plantet tre rækker træer, bl.a. lind, alm. røn og skovfyr. De omkring 1000 m², der ligger inden for polygonen er inden for det beplantede område.
6. Slået eng med mosebunke, raj- og fløjlsgræs, på vandløbsbrinken bl.a. mjøddurt, kærtidsel. 400 m² ligger inden for sænkningen.
7. Tilgroet eng med bl.a. mosebunke, stor nælde, agertidsel og pil langs bækken. Under 150 m² inden for sænkningpolygonen.

Samlet set kan op mod 4600 m² påvirkes af et fald i grundvandsstanden på 10-25 cm. De vandløbsnære arealer er, som det fremgår ovenfor og af billederne, generelt tørre. Der forventes ikke den store ændring i vegetationen i de pågældende vandløbsnære områder, da det ikke er en fugtighedskrævende vegetation.

Figur 3. Den tilgroede mose (1) under opvæksten ses bl.a. mosebunke, brombær og bregnen mangeløv.

Figur 4. Ugræsset eng (4) billedet er taget mod nord og vandløbet løber i højre side af billedet bag pilen.

Naturbeskyttelsesloven indeholder et forbud mod at ændre beskyttede naturområders tilstand. Loven giver dog mulighed for, at kommunen i særlige tilfælde kan gøre undtagelser fra forbuddet. Her gives der dispensation til de mindre ændringer, der kan ske i de vandløbsnære arealer, samt til oprensningen i selve vandløbet.

Kommunen vurderer, at der i dette tilfælde er det i forvejen ret tørre områder der påvirkes, og at der kan gives dispensation til det ansøgte.

Der er i afgørelsen lagt vægt på, at kommunen er forpligtiget til at bringe vandløbsstrækningen i overensstemmelse med det gældende regulativ.

De omtalte arealer vil også fremover være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Fremtidige ændringer af disse moser og enge må derfor ikke foretages uden en ny dispensation.

Figur 5. Novrup Bæk løber langs de tre træerækker der ses på billedet. Her ses tydeligt, at det vandløbsnære areal er tørt.

Figur 6. Engen (6) slås jævnligt, nok mest af jagtmæssige hensyn. Novrup Bæk løber til venstre i billedet.

Figur 7. Den ugræssede eng (7) mod syd, vandløbet løber langs el og pilene midt i billedet.

Dispensationen og de stillede vilkår er bindende for ejere og andre personer, som har rettigheder over arealet. Det er altid ejerens ansvar, at der ikke foregår ulovlige indgreb i den beskyttede natur.

Natura 2000 og særligt beskyttede arter

Vandløbsstrækningen ligger 600 m fra Natura 2000-område N89 Vadehavet. Det drejer sig om Habitatområde H78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde og Fuglebeskyttelsesområde F51 Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb. Novrup Bæk løber fra 600 m nedstrøms projektområdet gennem F51, og efter 2200 m gennem strandengen, direkte ud i Vadehavet. Hverken vandstandssænkningen eller materiale fra oprensningen vurderes at nå disse Natura-2000 områder og vil derfor heller ikke påvirke de naturtyper og arter, som disse naturbeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte.

Det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for de særligt beskyttede dyre- og plantearter, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

De fleste arter vil ikke forekomme i og omkring Novrup Bæk, både på grund af vandløbets størrelse og beskaffenhed.

Snæblen yngler i vandløb på mindst 5-6 m bredde og bækken er mellem 50 og 70 cm i projektområdet. Snæblen er også kun fundet i store vandløb, derfor er forekomst her usandsynlig.

Markfirben kræver solbeskinnede skråninger, som ikke forekommer i projektområdet. Firbenene ikke er kendt fra Esbjerg Kommune, derfor forventes de heller ikke i projektområdet.

Birkemus kræver uforstyrrede mosearealer og tørre uforstyrrede arealer til yngle- og vinterkvarter. Da nærmeste kendte fund er over 9 km væk, forventes birkemusen ikke i projektområdet.

Odder kan forekomme i projektområdet. Vandløbet har en begrænset bundbredde på 40-70 cm og har en brinkstruktur der ikke gør bækken velegnet til yngleområde for odderen. Evt. voksne oddere på jagt i området vil fortrække ved forstyrrelse og kan bruge bækken uændret efter oprensningen.

Ulv findes med sikkerhed i det sydvestlige Jylland, men naturområderne her er forholdsvis små, isolerede forholdsvis befærdede af mennesker til at have betydning som rasteområde for ulven.

Både løgfrø, strandtudse og stor vandsalamander findes i Esbjerg Kommune, enten i lokale, mindre forekomster eller for strandtudses vedkommende især kystnært.

Da selve eng- og moseområdet ikke har nogen værdi som yngle- og rasteområde for løgfrø og der heller ikke findes egnede ynglevandhuller i projektområdet, kan området ikke huse levedygtige populationer af arten.

Løgfrø er kendt fra vandhuller ved Bramming mere end 12 km øst for området.

Strandtudse forekommer både kystnært og i grusgrave især i lysåbne, sandede og forstyrrede vandhuller. Der findes ikke egnede ynglelokaliteter i området.

Stor vandsalamander er kendt fra nogle få vandhuller ved Gørding mere end 15 km øst for projektområdet. I projektområdet findes der ikke egnede yngle vandhuller.

Der er kendt fire arter af flagermus fra Esbjerg Kommune, men projektet har ikke nogle negative indvirkninger på dem.

To arter af strengt beskyttede guldsmede kendes fra Esbjerg Kommune:

Grøn kølleguldsmed yngler i større vandløb med rent og iltrigt vand, den er i disse år i spredning fra nord. Den er fundet nogle få steder i kommunens større vandløb, spredningen kan foregå gennem mindre vandløb. Det er ikke sandsynligt at den trækker gennem Novrup Bæk, da den jo ikke er spredningsvej mellem større vandløb.

Grøn mosaikguldsmed er især tilknyttet vandplanten krebseklo, som æggene lægges i. Guldsmeden yngler i marsken vest for Ribe, hvor også krebsekloen gror, nærmeste kendte fund er over 13 km fra Novrup Bæk. Der findes ikke krebseklo i projektområdet, så forekomst af grøn mosaikguldsmed er ikke sandsynlig.

-

Det er derfor Esbjerg Kommunes vurdering at Novrup Bæk kan oprensnes og kantskæres, uden det har nogen skadevirkning på de strengt beskyttede arter, der er gennemgået ovenfor.

Lovgrundlag og andre tilladelser

Dispensationen er givet efter § 65, stk. 2, jf. § 3 i naturbeskyttelsesloven, lovebekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019.

Denne dispensation fra naturbeskyttelsesloven fritager ikke dig fra at skulle indhente tilladelse til forhold som reguleres af anden lovgivning. Hvis dele af projektet kræver andre tilladelser, skal du huske at søge om tilladelse til dem.

Det kan for eksempel være hvis:

- Der vil blive ledt grundvand ud i vandløb.
- Der foretages ændringer i grøfter, rørledninger eller dræn, så der opstaves vand på andres ejendom.
- Der flyttes jord mellem forskellige matrikler.

Hvis der skal udføres gravearbejde i forbindelse med projektet, kan du anmode Sydvestjyske Museer om en udtalelse om, hvorvidt arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder. Det står i museumsloven, at gravearbejde skal standses, hvis der under arbejdet findes spor af

fortidsminder. Sker dette, skal Sydvestjyske Museer straks kontaktes. Læs mere på www.sydvestjyskemuseer.dk.

Klagemuligheder

Denne dispensation kan påklages af blandt andre arealets ejer og en række foreninger. Hvem der kan klage, og hvordan man bærer sig ad, er beskrevet i vedlagte klagevejledning.

Når klagefristen er udløbet, og der ikke er indkommet klager, kan projektet udføres. Hvis der bliver klaget over dispensationen, giver kommunen dig straks besked.

Hvis der er spørgsmål til dispensationen, kan jeg kontaktes på mail eller telefon som angivet øverst på første side.

Med venlig hilsen

Carsten E. Callisen
Biolog

Bilag:
Klagevejledning

Kopi af dette brev er sendt til:

Lodsejerne via E-boks.

Andre klageberettigede:

Danmarks Naturfredningsforening: (dn@dn.dk) og (dnesbjerg-sager@dn.dk).

Dansk Ornitologisk Forening: (natur@dof.dk) og (esbjerg@dof.dk).

Miljøstyrelsen: (mst@mst.dk).

Naturstyrelsen: (nst@nst.dk).

Sydvestjyske Museer: (museum@sydvestjyskemuseer.dk).

Friluftsrådet: (kreds@friluftsradet.dk) og
(sydvestjylland@friluftsradet.dk).

Dansk Botanisk Forening: (dbf.oestjylland@gmail.com).

Danmarks Sportsfiskerforbund: (post@sportsfiskerforbundet.dk),
(lbt@sportsfiskerforbundet.dk) og (vadehavet@sportsfiskerforbundet.dk).

Dansk Fritidsfiskerforbund: (teamstr@gmail.com).

Dansk Forening for Rosport: (dffr@roning.dk).

Dansk Kano og Kajak Forbund: (miljo@kano-kajak.dk).

Nationalpark Vadehavet: (vadehavet@danmarksnationalparker.dk).

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagen skal senest være indgivet den 6. september 2021, der er 4 uger efter offentliggørelse på kommunens hjemmeside.

Reglerne omkring klage er beskrevet i naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 1.

Følgende kan klage over afgørelsen:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, samt
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, får du omgående besked herom, og Miljø- og Fødevarerklagenævnets endelige afgørelse må så afventes. Hvis der ikke bliver klaget, må dispensationen udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Du klager via Klageportalen, som ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk - typisk med NEM-ID. Klagen sendes automatisk fra Klageportalen til os. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900,- for privatpersoner og på kr. 1.800,- for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Spørgsmål vedrørende gebyr rettes til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som du finder via Nævnenes Hus - www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning via mail til [Miljø- og Fødevarerklagenævnet](mailto:Miljoe-og-Fodevarerklagenavnet@esbjergkommune.dk). Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget](#).

Du må ikke gå i gang med det projekt, som du har fået dispensation til, før klagefristen er udløbet. En klage over afgørelsen medfører desuden at du ikke må gå i gang med projektet, før klagen er behandlet af klagenævnet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller - i forbindelse med klage - af Miljø- og Fødevarerklagenævnet.